

Den 15. august 2014

Sagsnr.: 14-8132-00086

Ref.: EU & Erhvervsudvikling/

MMJ + STEJEN

Referat af Mødet i Landdistriktsudvalget den 13. juni 2014.

Følgende medlemmer deltog:

Sarah Børner, NaturErhvervstyrelsen (formand)
Janne Birk Nielsen, Fødevareministeriets departement
Jørn Jensen, Naturstyrelsen
Pernille von Lillienkjold, Erhvervsstyrelsen
Susanne Wad Leth, Økonomi- og Indenrigsministeriet
Adam Høyer Lentz, Energistyrelsen
Rita Munk, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter
Annette Prilow, Danske Regioner
Karen Munch Mortensen, Landbrug & Fødevarer
Niels Lindberg Madsen, Landbrug & Fødevarer
Torben V. Lauridsen, Økologisk Landsforening
Marie-Louise Bretner, Dansk Skovforening
Bjarne Pugholm Johansen, Dansk Gartneri
Rikke Lundsgaard, Danmarks Naturfredningsforening
Christina Kaaber-Bühler, Friluftsrådet
Knud Flensted, Dansk Ornitologisk Forening
Jørgen Damgaard, repræsentant for LAG'er
Peter Ussing, Institut for Menneskerettigheder
Michael Pielke, EU-Kommissionen
Tarja Tiainen-Balsby, EU-Kommissionen

Desuden deltog:

Marie Guldborg, NaturErhvervstyrelsen
Steen Bonde, NaturErhvervstyrelsen
Aksel Nielsen, NaturErhvervstyrelsen
Lene Sørensen, NaturErhvervstyrelsen
Hans Jørgen Langfrits, NaturErhvervstyrelsen
Poul Hoffmann, NaturErhvervstyrelsen
Stefan Østergaard Jensen, NaturErhvervstyrelsen
Marianne Mochau, NaturErhvervstyrelsen

Følgende medlemmer deltog ikke:

Kent Harnisch, Finansministeriet
Berit Mathiesen, KL
Lars Zøfting-Larsen, DI Fødevarer
Karsten Gram, Landdistrikternes Fællesråd
Lise T. Sørensen, Sammenslutningen af Danske Småøer
Jesper Lund-Larsen, 3F

Mogens Eliassen, Fødevarerforbundet NNF

Dagsorden:

1. Velkomst v/ formanden.
2. Godkendelse af dagsorden.
3. Kort præsentation af udvalgets medlemmer.
4. Til godkendelse: Forretningsorden for Landdistriktsudvalget.
5. Meddelelser.
 - A. Meddelelser fra NaturErhvervstyrelsen:
 - 1) Orientering om status på revisionsbesøg.
 - 2) Orientering om status for ændringer af programmet for 2007-2013.
 - 3) Orientering om forslag til ny landdistriktsfondslov.
 - 4) Orientering om Kommissionens godkendelse af partnerskabsaftalen mellem Danmark og EU-Kommissionen.
 - B. Meddelelser fra Kommissionen.
6. Status for fremdrift af landdistriktsprogrammet for 2007-2013.
 - A. Økonomisk fremdrift, afløb og prognose.
 - B. Tilsagnsgivning ved udgangen af 2013.
 - C. Orientering om ansøgningsrunder i 2014 under programmet for 2007-2013.
7. Til Godkendelse: Statusrapport for 2013 om gennemførelsen af landdistriktsprogrammet.
8. Status for forslag til landdistriktsprogram 2014-2020.
 - A. Orientering om fremsendt programforslag.
 - B. Orientering om proces for fase 2 af landdistriktsprogrammet for perioden 2016-2020.
 - C. Orientering om igangsætning af støtteordninger i 2014 under programmet for 2014-2020.
9. Status for etablering af lokale aktionsgrupper for programperioden 2014-2020.
10. Udvalgsmøder i 2014.
11. Eventuelt.

Ad 1. Velkomst v/ formanden.

Sarah Børner bød velkommen til det første møde i det nye overvågningsudvalg for landdistriktsprogrammet 2014-2020 – Landdistriktsudvalget. Der er en del gengangere fra det tidligere udvalg, men også nye medlemmer, bl.a. fra parter der ikke har været repræsenteret i udvalget tidligere. Det gælder f.eks. Økonomi- og Indenrigsministeriet og Institut for Menneskerettigheder. Det nye udvalg er større end det tidligere Landdistriktsudvalg, hvilket skyldes bestemmelser i forordningsgrundlaget og beskrivelsen af sammensætningen af udvalget, der fremgår af forslaget til landdistriktsprogram. Enkelte af de parter, der er anmodet om at indstille et medlem, overvejer stadig deres repræsentation i udvalget, og de deltager derfor ikke i mødet i dag.

Ad 2. Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen blev godkendt.

Ad 3. Kort præsentation af udvalgets medlemmer.

Medlemmerne præsenterede sig ved navn og oplyste, hvem de repræsenterer.

Ad 4. Til godkendelse: Forretningsorden for Landdistriktsudvalget.

Sarah Børner gennemgik udkastet til forretningsordenen for udvalget. Udgangspunktet er forretningsordenen for det tidligere udvalg, men med tilpasninger i forhold til det nye forordningsgrundlag. Det fremgår, at udvalget både varetager opgaver i forhold til landdistriktsprogrammet 2014-2020 og i forhold til det tidligere program for 2007-2013. Desuden er oversigten over medlemmer justeret som følge af den ændrede sammensætning af udvalget. Nye medlemmer er Økonomi- og Indenrigsministeriet, Institut for Menneskerettigheder samt en fælles repræsentant for Københavns Universitet og Aarhus Universitet. Der er desuden justering af fristen for fremsendelse af bemærkninger i forbindelse med skriftlige høringer, og høringssvar skal sendes til sekretariatet i stedet for til formanden for udvalget.

Niels Lindberg Madsen konstaterede, at det er et stort udvalg, og at Landbrug & Fødevarer er gået fra to medlemmer til ét medlem, hvilket man beklagede. Udvalget dækker et stort område, så for at kunne stille med de rigtige kompetencer, ville Landbrug & Fødevarer gerne anmode om at få lov til at stille med to personer, dvs. en teknisk ekspert eller suppleanten udover medlemmet.

Marie Guldborg oplyste, at der er flere parter, der havde mere end et medlem i det tidligere udvalg. Det har imidlertid været nødvendigt at reducere antallet af medlemmer, for at det nye udvalg ikke skulle blive for stort. Men forretningsordenen giver mulighed for, at et medlem eller en suppleant kan lade sig ledsage af en ekspert.

Tarja Tiainen-Balsby bemærkede, at da udvalget skal tage sig af begge programmer, anbefales det at holde møde-referatet adskilt i to dele.

Forretningsordenen blev enstemmigt godkendt.

Marie Guldborg bemærkede, at der afholdes to møder årligt. Da der kan ske mange ting mellem møderne, hvor der er behov for at høre udvalget, vil NaturErhvervstyrelsen benytte sig af muligheden for at sende materiale i skriftlig høring. Det gælder f.eks. høring af udvalget vedrørende prioriteringskriterier i forbindelse med de enkelte ordninger, hvor vi ikke altid kan vente til det næste møde. Vi forventer allerede kort tid efter dagens møde at sende et oplæg til prioriteringskriterier i skriftlig høring.

Ad 5. Meddelelser.

A. Meddelelser fra NaturErhvervstyrelsen.

1) Orientering om status på revisionsbesøg.

Sarah Børner orienterede om Deloitte's 2013-revisionsrapport fra januar 2014, hvor fejlprocenten på projektstøtten udgjorde 2,1 pct. Konsekvensen var, at Sarah Børner som EU-direktør og Deloitte måtte tage forbehold for regn-

skabet vedrørende projektstøtte i landdistriktsprogrammet. Kommissionen meddelte i marts 2014, at de på det foreliggende grundlag ikke kunne give en finansiel godkendelse af regnskabet for 2013 og oplyste, at de ville komme på besøg, og at vi kunne forvente en underkendelse i forlængelse heraf. Det pågældende besøg fandt sted i maj. Fejlprocenten skyldes bl.a. VSP-sagen, men derudover kritiserede Deloitte mindre udgifter i en række sager. Dette skyldes bl.a., at opstramningen af kontrollen som opfølgning på tidligere revisionshenstillinger er sket successivt og derfor først var helt på plads ultimo 2013. Som følge af opstramningerne gennem 2013 forventer vi nu, at der ikke fremadrettet er problemer, og at der ikke skal tages forbehold vedrørende regnskabet for 2014.

Sarah Børner orienterede herefter om tilbagemeldingen på Kommissionens revision af LAG den 4.-8. november 2013. NaturErhvervstyrelsen blev i februar 2014 adviseret om en mulig underkendelse på 5-7 pct. af de afholdte udgifter til LAG-projekter forud for opstramningen af kontrollen. Blandt begrundelserne er bl.a. angivet svaghed i kontrollen med udgifters reelle karakter, rimelige priser og offentlige indkøb m.v., men også manglende anvendelse af 3 pct. sanktioner ved accept af ansøgning om udbetaling. Desuden er nævnt utilstrækkelig efterfølgende kontrol af opretholdelse af investeringsprojekter. NaturErhvervstyrelsen afventer den endelige beslutning fra Kommissionen på baggrund af vores fremsendte svar og et senere bilateralt møde. I øvrigt kvitterede Kommissionens revisorer under besøget for opstramningen i administrationen, og de meddelte, at en underkendelse i givet fald kun vil blive givet bagudrettet i forhold til udgifterne før opstramningen.

Sarah Børner orienterede om Revisionsrettens revisionsbesøg den 3.-7. marts 2014, hvor de reviderede 5 tilfældigt udvalgte projekter under programmet, hvor der blev rejst kritik i tre af sagerne.

Sarah Børner oplyste, at EU-Kommissionen også kommer på revisionsbesøg i den kommende uge. Der er på forhånd udvalgt 30 projekter inden for miljøteknologiordningen, økologisk investeringsstøtte og erhvervsudviklingsordningen, men revisionen vil kun omfatte en del af de 30 projekter.

Niels Lindberg Madsen bemærkede, at fejlprocenterne ikke skyldes, at støttemodtagerne har til hensigt at snyde. NaturErhvervstyrelsen har meget fokus på effektiv administration, men hvis reglerne er for komplicerede, tør støttemodtagerne ikke deltage i projekter. Der er historier i medierne om, at de administrative byrder bremser projekter fra at blive til noget, og at der går for mange ressourcer til administration.

Sarah Børner svarede, at styrelsen er meget opmærksom på disse forhold.

Michael Pielke bemærkede, at fejlrate over 2 pct. ikke er udtryk for effektiv administration. Der er tale om offentlige penge, og pengene skal bruges i henhold til reglerne. Det bliver ofte sagt, at reglerne er for komplicerede, og det er rigtigt. Men blandt de væsentligste fejl, der indberettes, er rimelige priser, og det er ikke kompliceret at skulle tænke på at opnå rimelige priser. Når det gælder udbudsreglerne, er reglerne komplicerede, og der er plads til forbedring. En fejlrate på over 7 pct. er ikke acceptabel, og i sidste ende bliver Kommissionen holdt ansvarlig for disse fejlrate og for en korrekt gennemførelse af programmerne, bl.a. overfor Europa-Parlamentet. Alle parter, dvs. Kommissionen, administrationen og støttemodtagerne, skal bidrage til at forbedre forholdene.

Torben Lauridsen konstaterede, at det største problem er opstramningen af reglerne midt i projektperioderne, som f.eks. dem i 2013. De virker som om, de er med tilbagevirkende kraft. Det gælder f.eks. kravet om korrekt skiltning, hvor man er gået helt tilbage til 2009. Det er ikke god forvaltning at ændre reglerne med tilbagevirkende kraft. Fejlratene omfatter dermed også perioder, hvor reglerne var anderledes, og det er således ikke et udtryk for snyd.

Sarah Børner var opmærksom på, at det giver udfordringer for ansøgerne, når reglerne strammes op. Når styrelsen bliver bekendt med, at reglerne ikke har levet op til kravene, bliver der rettet op med det samme. Vi er meget opmærksomme på at gøre det så enkelt som muligt i den nye programperiode.

2) Orientering om status for ændringer af programmet for 2007-2013.

Marie Guldborg oplyste, at der i maj 2014 er fremsendt en programændring til Kommissionen vedrørende opdatering af programmets statsstøtteoplysninger set i lyset af videreførelsen af landdistriktsprogrammet 2007-2013 i 2014. Der er tale om en teknisk programændring, der ikke berører indholdet af programmets støtteordninger eller finansieringen heraf. Med overgangen til 2014 er der med ophæng i den tidligere landdistriktsforordning vedtaget overgangsregler, der giver adgang til at yde tilsagn i 2014 under landdistriktsprogrammet 2007-2013. Desuden giver forordning nr. 2010/2013 mulighed for, at de meddelte tilsagn i 2014 også kan medfinansieres med nye ELFUL-midler for 2014-2020.

Som udgangspunkt følger programperioderne (dvs. 2007-2013 og 2014-2020) terminerne for gyldigheden af EU-statsstøtteforanstaltningerne. På grund af forsinkelser i vedtagelsen af statsstøttereglerne for 2014-2020 har Kommissionen fået vedtaget overgangsforordninger på statsstøtteområdet i 2014 med forlængelse af gyldighedsperioden for bl.a. gruppefritagelsesordningen og de minimis-forordningen frem til den 30. juni 2014, indtil de nye forordninger træder i kraft den 1. juli 2014. For de LDP-ordninger, der videreføres i 2014 efter det gamle program, er der i programændringen redegjort for efter hvilke statsstøtteregler og hvilken forordning, der ydes tilsagn i 2014. Det er en ordinær notifikation til Kommissionen, hvor Danmark oplyser Kommissionen om statsstøttegrundlaget for den forventede aktivitet i 2014 ved opdatering af statsstøtteoplysningerne i det gamle program.

En af de vigtigste prioriteter i forhold til afslutningen af landdistriktsprogrammet 2007-2013 er at sikre en optimal udnyttelse af ELFUL-rammen. På baggrund af opdaterede budgetskøn for programmets afløb forventer vi inden for de kommende måneder at kunne sende endnu en programændring vedrørende programmets finansieringsplan, så der sikres en optimal budgetfordeling i forhold til den forventede aktivitet i resten af programperioden. Udvalget vil blive inddraget i programændringen via skriftlig høring.

3) Orientering om forslag til ny landdistriktsfondslov.

Marianne Mochau oplyste, at vi er meget langt og næsten færdige med udarbejdelsen af forslag til ny landdistriktsfondslov, der skal erstatte den nuværende landdistriktslov. Lovforslaget bliver sendt i ekstern høring i slutningen af juni med høringsfrist den 1. august. Lovforslaget skal fremsættes i oktober I, og det forventes vedtaget inden jul.

Niels Lindberg Madsen bemærkede, at vi er tæt på sommerferien. Hvis man ønsker kvalificerede bemærkninger, er det ikke rimeligt med så kort en høringsfrist hen over sommerferieperioden.

Marianne Mochau oplyste, at høringsperioden bliver på ca. 5 uger.

Marie Guldborg tilføjede, at der er blevet arbejdet hårdt for ikke at stå i denne situation. Men i henhold til lovprogrammet skal vi kunne nå at fremsætte lovforslaget i begyndelsen af oktober, så loven kan vedtages inden årets udgang. I øjeblikket gennemfører vi landdistriktsprogrammet på en tekstanmærkning. Vi håber derfor, at lovslaget kan sendes i høring inden for en uges tid.

4) Orientering om Kommissionens godkendelse af partnerskabsaftalen mellem Danmark og EU-Kommissionen.

Marianne Mochau oplyste, at Danmark fremsendte udkast til partnerskabsaftale til Kommissionen i begyndelsen af marts 2014. Partnerskabsaftalen, der er et nyt element i programperioden 2014-2020, udgør en strategisk ramme for de fire fonde i Danmark: Landdistriktsfonden, Hav- og Fiskerifonden, Regionalfonden og Socialfonden. Partnerskabsaftalen beskriver de udfordringer, som Danmark står overfor i programperioden, og hvordan fondene kan bidrage til at løse disse udfordringer på tværs, samt de forventede resultater m.v. Partnerskabsaftalen er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Erhvervsstyrelsen og NaturErhvervsstyrelsen, som har ansvaret for hver to af fon-

denne, og parallelt med udarbejdelsen af forslag til de fire programmer. EU-Kommissionen godkendte partnerskabsaftalen den 5. maj 2014, og den danske partnerskabsaftale var den første, der blev godkendt. Den godkendte partnerskabsaftale er udsendt med mødematerialet.

Som udgangspunkt gælder partnerskabsaftalen for hele den 7-årige programperiode, men den vil kunne ændres. Faktisk skal den allerede justeres hen over sommeren som følge af vedtagelsen af forordningen for Hav- og Fiskefonden for få uger siden.

B. Meddelelser fra Kommissionen.

Michael Pielke ønskede til lykke med, at Danmark var den første medlemsstat, der fik godkendt sin partnerskabsaftale. Der er også gode udsigter i forhold til forslaget til landdistriktsprogram. Kommissionen har haft udkastet i intern konsultation i DG Agri og øvrige tjenestegrene, bl.a DG Miljø og DG Klima. Der er modtaget en række bemærkninger til programforslaget, og på baggrund heraf er der udarbejdet et udkast til brev med formelle bemærkninger til Danmark. Imidlertid skal de øvrige DG'er også have udkastet til brev i høring, og det skal godkendes på kabinetsniveau, inden det kan fremsendes formelt til Danmark. Fordelen er, at medlemsstaten får en samlet og mere stabil vurdering af programmet, herunder på tværs af DG'er og på kabinetsniveau. Men processen tager også længere tid. Kommissionen forventer at kunne sende brevet officielt til Danmark inden for et par uger, hvorefter der vil være drøftelser af bemærkningerne.

Det er Kommissionens forventning til den nye programperiode, at de seks EU-prioriteter skal give "value for money". Der skal være mere innovation, forebyggelse af klimaændringer, miljø, landbrug, landdistrikter og biodiversitet, og Kommissionen ønsker, at disse mål adresseres. Der skal desuden være tættere sammenhæng mellem de fælles EU-mål og anvendelsen af midlerne. Partnerskabsaftalen er ikke kun en ny administrativ byrde, men en strategi for hvordan midlerne skal anvendes på tværs af fondene.

Kommissionen udtrykte tilfredshed med, at det danske program er nået så langt i godkendelsesprocessen. Det er det program, der er nået længst, og Kommissionen ser frem til det videre samarbejde.

Michael Pielke orienterede herefter om kontrollen af fejlratehandlingsplaner, hvor Kommissionen også bliver revideret. Det er en kontrol af, hvordan der følges op på handlingsplanerne.

Ad 6. Status for fremdrift af landdistriktsprogrammet for 2007-2013.

A. Økonomisk fremdrift, afløb og prognose.

Marie Guldborg orienterede om den økonomiske fremdrift for programmet på baggrund af oversigter, der er udsendt med mødematerialet, og den uddelte oversigt over foranstaltningsnumre og ordninger. Den samlede hjemtagning af EU-midler udgør pr. 1. juni 2014 75 pct. af EU-budgettet, og de resterende 25 pct. er bundet i arealordningerne og en række gode projekter. Årsagerne til størrelsen af det, som mangler at blive hjemtaget, er, at midlerne fra Sundhedstjekket kom relativt sent i perioden, og at udbetalingerne på disse ordninger derfor falder sent, samt at en række store ordninger er flyttet fra landdistriktsprogrammet til Søjle 1 i 2010. Så det er naturligt, at billedet ser sådan ud, men NaturErhvervstyrelsen, Naturstyrelsen, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og tilsagnshaverne har i fællesskab en stor opgave i forhold til at nå de resterende 25 pct. af udbetalingerne.

Det fremgår, at hjemtagningen af EU-midler i 1. kvartal 2014 var mindre end budgetteret. Årsagen er erhvervsudviklingsordningen, hvor sagsbehandlingen af udbetalingerne er standset, samt 280 mio. kr. puljen, hvor tilsagnene er givet sent i programperioden, og udbetalingerne derfor også kommer sent.

Marie Guldborg oplyste som svar til Adam Lentz, at afløbsprofilen bølger over kvartalerne, fordi der er naturlig variation i de forskellige projektordninger og dermed, hvornår man søger om udbetaling. Desuden har arealordningerne sit eget forløb med årlige udbetalinger.

Marie Guldborg oplyste, at de største udestående poster er på vådområder, LAG-ordningerne, skovrejsning, erhvervsudvikling og miljøteknologi. Vi bruger i 2014 midler fra den gamle programperiode, bl.a. de annulleringer der kommer, for at sikre, at vi udnytter hele rammen. De gamle penge bliver i 2014 brugt til miljøteknologi, naturforvaltning og skovrejsning. Desuden bliver der udsendt breve til støttemodtagerne, så de får afsluttet deres projekter. Vi forventer, at fuld hjemtagning bliver nået i slutningen af 3. kvartal 2015.

Marie Guldborg konkluderede, at vi forventer fuld hjemtagning for perioden 2007-2013, men at det er en stor opgave at nå udbetalingerne for alle parter.

B. Tilsagnsgivning ved udgangen af 2013.

Steen Bonde oplyste, at der under ø-støtteordningen er udbetalt støtte til ca. 22.500 ha på 31 små og mellemstore øer, og at arealet stort set er konstant fra år til år. Størstedelen af udbetalingerne blev rykket til begyndelsen af 2014 på grund af problemer med IT-systemet (CAP-TAS). Fra 2015 lægges ordningen over i Søjle 1.

For pleje af græs og ændret afvanding, hvor ansøgningsfristen sluttede den 31. maj 2013, blev der givet tilsagn for ca. 16.000 ha, svarende til ca. 19,9 mio. euro i alt over 5 år. Stort set alle tilsagn blev givet inden udgangen af 2013, og der ydes nu årligt tilskud til ca. 80.700 ha. Ordningen pleje af græs omfattede ca. 15.750 ha svarende til ca. 18.400.000 euro. Nye tilsagn under ordningen ændret afvanding omfattede ca. 13 ha svarende til ca. 12.400 euro. Ansøgninger om nye tilsagn til fastholdelse af vådområder omfattede ca. 200 ha, svarende til ca. 1.500.000 euro.

I 2013 var der to ansøgningsrunder for omlægning til økologi, og efter de to runder blev der afgivet tilsagn for ca. 2,3 mio. euro til ca. 7.100 ha under Omlægningstilskud. Dette er et mindre forbrug i forhold til det budgetterede i FL2013 på 12.000 ha, da der ikke var indkommet tilstrækkeligt med ansøgninger til at opfylde dette mål. Størstedelen af tilsagnsgivningen til Miljøbetings tilskud blev fra 2010 til 2014 flyttet til artikel 68 programmet (ordningen Ekstensivt landbrug) under søjle 1. Der er frem til og med 2012 givet få, mindre tilsagn til Miljøbetings tilskud til juletræer, der ikke kan støttes under Søjle 1.

Lene Sørensen oplyste, at der i 2013 er givet tilsagn til kommunale og statslige vådområder som følger:

- 28 kommunale forundersøgelser for 1,2 mio. euro,
- 17 kommunale anlægstilsagn for 23,6 mio. euro,
- 5 statslige forundersøgelser for 0,3 mio. euro og
- 17 statslige realiseringstilsagn for 49,8 mio. euro.

Der er desuden 40 jordfordelinger i gang. Til 17 kommunale MVJ-reservationer er der meddelt tilsagn for 3,5 mio. euro, og til 16 statslige MVJ-reservationer er der meddelt tilsagn for 1,9 mio. euro.

For natur- og miljøprojekter, herunder læhegn, er der i 2013 meddelt følgende tilsagn:

- 183 tilsagn til ordinære Natur- & Miljøprojekter for 2,2 mio. euro og
- 108 tilsagn til Natur- & Miljøprojekter med anden offentlig medfinansiering for 3,3 mio. euro.
- 69 tilsagn til Læhegn for i alt 2,0 mio. euro. Det er en populær ordning.

For Natura 2000 – naturforvaltning er der i 2013 meddelt følgende tilsagn:

- 269 tilsagn til rydning og forberedelse til afgræsning for 4,2 mio. euro,
- 41 tilsagn til forundersøgelser af naturlig hydrologi for 1,6 mio. euro og

- 3 tilsagn til realisering af naturlig hydrologi for 0,1 mio. euro.

Aksel Nielsen oplyste, at der i 2013 er givet følgende tilsagn:

- 446 tilsagn under miljøteknologiordningen for 35,2 mio. euro,
- 286 tilsagn til økologisk investeringsstøtte for 9,1 mio. euro,
- 28 tilsagn for 5,8 mio. euro til udviklingsprojekter under erhvervsudviklingsordningen,
- 30 tilsagn for 5,0 mio. euro til demonstrationsprojekter under erhvervsudviklingsordningen og
- 936 tilsagn til LAG-projekter for 23 mio. euro.

Der er desuden givet driftstilskud til LAG på 2,2 mio. euro.

Jørn Jensen oplyste, at målsætningen for skovrejsning blev redefineret i forbindelse med Grøn Vækst aftalen. Der er givet tilsagn svarende til målsætningen på 8.600 ha i programperioden. Tilskudsordningen har en langstrakt implementering, hvorfor en væsentlig del af periodens tilsagn først realiseres i de efterfølgende år. Ca. 36 pct. af tilsagnene er realiseret i perioden. Der har desværre været en vigende interesse for ordningen, men der arbejdes på at sætte skub i udviklingen.

Under miljøvenligt skovbrug er der givet tilsagn til 140 sager, med et afløb på knap 900 ha. Dette er væsentligt under den forventede afløb. Ordningen har haft en svær start, fordi en statsstøttegodkendelse trak ud i flere år, og niveauet er derfor ikke så højt som ønsket.

Ordningen ikke-produktive investeringer blev skåret væk med Grøn Vækst-aftalen, men er genåbnet i 2013 ved en politisk beslutning. Målsætningen for antal modtagere er nået med ca. 90 pct., mens afløbet er forskudt, da de seneste tilsagn vil komme til udbetaling de kommende 2 år.

C. Orientering om ansøgningsrunder i 2014 under programmet for 2007-2013.

Steen Bonde oplyste, at ø-støtteordningen fra 2015 bliver overført til Søjle I som etårige tilskud i stedet for 5-årige tilsagn. I 2014 er der ansøgt for ca. 22.500 ha og støttesatsen er på 475 kr./ha.

For pleje af græs og ændret afvanding viser en foreløbig opgørelse, at der er søgt nye plejetilsagn på 16.528 ha, hvilket ca. svarer til det areal, der udløber i 2014. Uden en udspecificering af, hvordan det ansøgte areal fordeler sig på de forskellige satser, kan der ikke siges noget definitivt om det nødvendige finansieringsbehov. I budget-sammenhæng anvendes derfor en gennemsnitssats på 1.750 kr. pr. ha, der er baseret på udbetalingerne i 2013. Det er tæt på, at hele budgettet bliver anvendt, men forhåbentlig er tilsagnsrammen tilstrækkelig, så prioritering af ansøgninger kan undgås.

På ordningen ”opretholdelse af ændret afvanding” er der i alt søgt på 381 ha fordelt på 27 ansøgere. Den forventede støttesats for ordningen ”ændret afvanding” er 1.400 kr./ha.

For økologi er der i den ordinære ansøgningsrunde indkommet ansøgninger på i alt ca. 5.700 ha fordelt på 268 ansøgere. Den samlede sats på ordningen svarer ca. til 2.400 kr./ha. Det samlede finansieringsbehov vil som forventet ligge på omkring 16 mio. kr. Dette lever desværre ikke op til den nationale målsætning om fordobling af det økologiske areal frem mod 2020.

Marie Guldborg oplyste, at der er igangsat en evaluering af Økologisk Handlingsplan 2020, og at resultatet forventes i løbet af et par uger. Derefter skal der udarbejdes en handlingsplan i regi af Det Økologiske Fødevareråd.

Lene Sørensen henviste til oversigten over ordninger, der åbner i 2014. Ansøgningsrunderne til Natura 2000 - naturforvaltning, der skulle åbne den 1. marts 2014, er gennemført med ansøgningsfrist den 1. maj 2014. Der er

indkommet 291 ansøgninger om tilskud til rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning; 39 ansøgninger om forundersøgelser til etablering af naturlige vandstandsforhold og 8 ansøgninger om etablering af naturlige vandstandsforhold. Samlet er der søgt for ca. 61 mio. kr., hvor der til sammenligning var søgt for ca. 43 mio. kr. i ansøgningsrunden 2013. Det er en populær ordning, som vi har fået ros for fra kommuner og landbruget.

Aksel Nielsen oplyste, at der i 2014 gennemføres ansøgningsrunder for miljøteknologi, der åbnede den 1. maj 2014, og økologifremme, der åbnede den 1. maj 2014 med penge fra den nye programperiode.

Jørn Jensen oplyste, at Naturstyrelsen gennemfører ansøgningsrunder for alle skov-tilskudsordninger efter de gamle regler i 2014 og med ansøgningsfrist før godkendelse af det nye landdistriktsprogram.

Ad 7. Til Godkendelse: Statusrapport for 2013 om gennemførelsen af landdistriktsprogrammet.

Marie Guldborg henviste til udkast til statusrapport for 2013, der er udsendt med mødematerialet. Tabel 20 vedrørende anvendelsen af teknisk bistand er udsendt separat, men vil naturligvis blive indsat i rapporten. Statusrapporten kan måske virke lidt kedelig, og der er visse gentagelser, men da indholdet af rapporten fremgår af forordningsgrundlaget, ligger det fast. Desuden har vi baseret os på statusrapporten for 2012, som er godkendt af Kommissionen. NaturErhvervstyrelsen har udarbejdet størstedelen af rapporten, men der er også modtaget bidrag fra Naturstyrelsen og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vedrørende deres områder.

Der er mulighed give bemærkninger til udkastet til rapport, hvorefter den vil blive rettet til, så den kan fremsendes til Kommissionen inden fristen den 30. juni 2014.

Adam Lentz konstaterede, at det er en succes, at 30 pct. af vådområderne er placeret på organiske lavbundsarealer, da det giver positive klimaeffekter. Dette er positivt og en god erfaring at bygge videre på i det nye program.

Udvalget godkendte herefter statusrapporten for 2013 uden bemærkninger.

Ad 8. Status for forslag til landdistriktsprogram 2014-2020.

A. Orientering om fremsendt programforslag.

Poul Hoffmann orienterede om indholdet i programforslaget, andre nyheder, den offentlige høring og tidsplanen for Kommissionens godkendelse af programmet, jf. power-point oversigt.

Landdistriktsprogrammet udgør søjle 2 i den fælles landbrugspolitik og er dermed et supplement til de andre instrumenter under søjle 1 i den fælles landbrugspolitik. Programmet skal implementere den fælles landdistriktsudviklingspolitik i Danmark indenfor den tildelte støtteramme fra EU Landdistriktsfonden og national støtte til medfinansiering af programmet med henblik på at opfylde tre mål: Fremme af landbrugets konkurrenceevne, bæredygtig forvaltning af naturressourcer og klimatiltag samt udvikling af landdistrikterne. Det er obligatorisk at anvende mindst fire af EU-prioriteterne, men Danmark forfølger fem af prioriteterne.

Programmet gennemføres i to faser:

- 2014-2015 (Programforslaget skal dække hele 2014-2020). Der er indgået politisk aftale om udmøntningen.
- 2016-2020 (Programændring sendes primo 2015). Der vil være opfølgning i forhold til udmøntning af anden generations vand- og naturplaner og anbefalinger fra NLK m.v.

Programforslaget viderefører i første omgang ordningerne under programmet for 2007-2013 og vil dermed indeholde både erhvervsrettede indsatser og natur- og miljøindsatser med positive miljø-, klima- og natureffekter og positive eller neutrale erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Følgende ordninger videreføres ikke fra det tidligere program: Traditionelle natur- og miljøprojekter, plantegenetiske ressourcer, udviklings- og investeringsprojekter i forarbejdningssektoren samt information og markedsføring og produktudvikling for fremme af økologi.

Der er visse udestående tekstdele i programforslaget. Det er bl.a. information om godkendelse af projektstøtte efter de generelle statsstøtteregler og information om modregningen i arealstøtten for at modvirke dobbeltstøtte for grønningskravene under Søjle I. Dette eftersendes til Kommissionen.

Poul Hoffmann orienterede om andre nyheder i programmet, herunder:

- Fra år 2015 finansieres Ø-støtten under søjle I i form af et årligt tillæg til grundbetalingen. Samtidig udvides udpegningsgrundlaget for ordningen med yderligere 26 ikke brofaste øer i forhold til de 31 øer under ordningen i 2007-2013, inkl. Bornholm. Udvidelsen skal sikre en mere konsistent udpegning af alle øer i DK uden broforbindelse, hvor der i dag dyrkes landbrug under de pågældende ulemper og dermed til en meromkostning.
- Under ordningen for pleje af græs- og naturarealer hæves tilskudssatsen til 2.600 kr./ha/år fra før 2.000 kr. for de arealer, som ikke modtager direkte støtte under CAP søjle 1. Satsen hæves, fordi det ikke er attraktivt at pleje arealer, der ikke samtidig modtager enkeltbetaling og dermed i forvejen er underlagt GLM plejekravene, og incitamentet for at pleje disse arealer bør derfor forhøjes for at komme nærmere målopfyldelse for plejeordningen.
- Til gengæld udfases en særlig tilskudssats for pleje af naturperler og et tillæg til fuglevenlig drift. Natura 2000 udpegningen og en HNV udpegning (landbrugsarealer med høj naturværdi) vil fremover udgøre den geografiske målretning af ordningen. Den nye målretning med Natura2000 og HNV er tænkt som en forenkling og bedre målretning.
- Støttesatserne for omlægning til og fastholdelse af økologi justeres, og en investeringsordning for økologiske bedrifter introduceres. Hjemmelsmulighederne for at yde støtte til markedsføring og salg fremme er begrænsede under den nye landdistriktsforordning, hvorfor en støtteordning for markedsfremmetiltag for økologi ikke videreføres fra det forrige program.

Steen Bonde bekræftede overfor Niels Lindberg Madsen, at GLM-krav for plejegræs forsvinder fra 2015, idet det fremover bliver en tilskudsbetingelse under Søjle 1.

Poul Hoffmann oplyste, at styrelsen i forbindelse med den offentlige høring af landdistriktsprogrammet fra december 2013 til februar 2014 modtog 62 høringssvar fra interesseorganisationer, kommuner, regioner, ministerier og private. Høringssvarene gav anledning til en række mindre justeringer. Høringssvarene var generelt positivt indstillede overfor landdistriktsstøtten, men indeholdt samtidig en række kritikpunkter angående forslaget til målsætninger, indsats og prioritering. Der var ønsker til nye eller udvidede ordninger både for fremme af konkurrenceevne og ressourceeffektiv produktion, natur-, miljø- og klimatiltag i landbruget og omlægning til økologisk landbrug og landdistriktsudvikling. En del høringssvar vedrørte LEADER indsatsen, hvor man ønskede færre administrative byrder, mindre bureaukrati og kortere sagsbehandlingstider. En del høringssvar udtrykte ønske om, at der overføres midler fra Søjle 1 til Søjle 2 i perioden 2014-2020. Den politiske beslutning om, hvorvidt man vil anvende fleksibiliteten, forventes at blive truffet i juni 2014, hvorfor den ikke er afspejlet i det foreliggende programforslag.

Forslaget til landdistriktsprogram er fremsendt til Kommissionen, DG Landbrug, den 11. april 2014. DG Landbrug gennemgår forslaget for fejl og mangler og forventes bl.a. at være interesseret i, hvordan de danske myndigheder forfølger målene i EU's natur- og miljødirektiver og EU 2020 strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Kommissionen er også interesseret i, hvordan programmet indgår i et samspil med de operationelle programmer for de øvrige ESI-fonde, dvs. Regionalfonden, Socialfonden og Hav- og Fiskerifonden. Dette samspil er beskrevet i partnerskabsaftalen for programmerne. Det er forhåbningen, at Kommissionen kan godkende programforslaget i september eller oktober 2014.

Niels Lindberg Madsen understregede, at Landbrug & Fødevarer helt klart har anbefalet, at Danmark ikke benytter sig af muligheden for fleksibilitet. Begrundelsen er den negative indkomsteffekt, det vil have for landbruget.

Marie-Louise Bretner bemærkede, at der er en række forpligtelser i forhold til natur- og miljødirektiver, og der er ikke udsigt til penge andre steder fra. Dansk Skovforening går derfor ind for fleksibilitet til brug for gennemførelse af natur- og miljøinitiativer.

B. Orientering om proces for fase 2 af landdistriktsprogrammet for perioden 2016-2020.

Sarah Børner oplyste, at der forventes en politisk aftale om fase 2 af landdistriktsprogrammet inden udgangen af 2014. Der er ikke truffet politisk beslutning om fleksibilitet, men beslutning herom skal meddeles til Kommissionen inden den 1. august 2014. Der forventes en politisk beslutning om dette meget snart og inden udgangen af juni 2014. I forbindelse med arbejdet med tilskudsordninger fra 2016 og frem afholder styrelsen en konference for interessenterne i slutningen af september, hvor udvalget også bliver inviteret.

C. Orientering om igangsætning af støtteordninger i 2014 under programmet for 2014-2020.

Lene Sørensen oplyste, at udkast til bekendtgørelse om tilskud til landskabs- og biotopforbedrende beplantninger forventes at blive sendt i ekstern høring i den kommende uge. Ansøgningsrunden forventes åbnet den 1. september 2014, således at tilsagnsgivningen kan være afsluttet inden udgangen af 2014. De øvrige ordninger under Vådområdets område forventes at åbne i overensstemmelse med det udsendte skema.

Aksel Nielsen oplyste, at der igangsættes følgende fire projektstøtteordninger under det nye program i 2014:

- Miljøteknologi, der åbner den 1. august.
- Økologisk investeringsstøtte, der åbner den 18. august.
- Farestalde, der åbner den 1. august og
- Erhvervsudvikling, der åbner den 1. november eller måske lidt tidligere.

Desuden åbnes for ansøgning om tilskud til Drift af LAG i september, mens tilskud til LAG-projekter først igangsættes i 2015.

Jørn Jensen oplyste, at Naturstyrelsen ikke igangsætter skovordninger under det nye program i 2014.

Tarja Tiainen-Balsby erindrede om, at Landdistriktsudvalget skal høres om prioriteringskriterierne for støtteordningerne, og kriterierne skal derfor sendes i skriftlig høring.

Karen Munch Mortensen bemærkede, at ansøgningsrunderne vedrørende miljøteknologi, økologisk investeringsstøtte og farestalde ikke bør køre samtidig og med så korte ansøgningsperioder, der delvist falder sammen med sommerferieperioden. Det kan betyde, at man ikke kan nå at fremsende sin ansøgning.

Sarah Børner svarede, at styrelsen vil se på, om der er mulighed for at ændre på tidsfristerne. Men vi er bundet af, at tilsagnene skal være givet inden udgangen af 2014.

Ad 9. Status for etablering af lokale aktionsgrupper for programperioden 2014-2020.

Rita Munk oplyste, at de tidligere LAG'er er nedlagt, og der skal startes forfra i forhold til etableringen af nye LAG'er. Den nye LAG-organisering er udmeldt, og der er udpeget 56 LAG-kommuner og 27 småøer, hvilket er lidt færre end i den tidligere programperiode. Målet har været en bred geografisk dækning og større aktionsgrupper med en vis økonomisk volumen. Tidligere var der meget små grupper, mens de nu skal dække flere kommuner.

Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter (MBBL) har sendt udkast til bekendtgørelse om etablering og drift af LAG i høring. Der er stor interesse for at komme i gang lokalt, men ministeriet har opfordret til, at der ikke startes, før bekendtgørelsen foreligger. Etableringen af LAG'er forventes at være på plads efter sommerferien, hvorefter de kan påbegynde arbejdet med de lokale udviklingsstrategier. Som noget nyt nedsætter MBBL et indstillingsudvalg, der skal vurdere og indstille aktionsgrupper og deres udviklingsstrategier til MBBL til godkendelse. Det er planen, at de nye aktionsgrupper vil være klar til at indstille projekter til tilskud fra begyndelsen af 2015.

Rita Munk oplyste vedrørende budgettet, at 2014 bliver et etableringsår, hvorfor der er afsat penge til mobilisering af lokale kræfter og etablering af lokale aktionsgrupper. Først fra 2015 er der afsat midler til projekter. Budgettet for 2016-2020 er endnu ikke vedtaget, da det indgår i fase 2 for landdistriktsprogrammet.

Torben Lauridsen spurgte, hvorfor der etableres LAG'er på tværs af kommuner, og dermed færre end tidligere?

Rita Munk svarede, at hensigten er at sætte fokus på erhvervsudvikling og arbejdspladser. Der vil være flere økonomiske og menneskelige ressourcer til rådighed, hvis man ser på tværs. Tidligere har der været fokus på attraktive levevilkår, men nu er der mere fokus på erhvervsudvikling og arbejdspladser.

Ad 10. Udvalgsmøder i 2014.

Marie Guldborg foreslog, at det næste møde i udvalget afholdes fredag den 12. december 2014 om formiddagen.

Torben Lauridsen spurgte med henvisning til revisionen af landdistriktsprogrammet for 2016-2020 og drøftelse heraf, om det ikke er for sent at holde mødet i december.

Marie Guldborg svarede, at mødet bevidst er lagt medio december, da vi først forventer at have en politisk aftale om programmet på det tidspunkt. Udvalget skal ikke drøfte den politiske aftale, men derimod sikre, at programforslaget holder sig inden for rammerne af den politiske aftale og inden for rammerne af forordningen.

Udvalget tilsluttede sig, at det næste møde afholdes fredag den 12. december 2014 om formiddagen.

Ad 11. Eventuelt.

Intet.